ANY VII. PALAMÓS, SETEMBRE DE 1920. NÚM. 82

Edificis escolars

Després d'una tongada d'anys en què les subvencions a les escoles de la vila representaven la terça part del pressupost municipal, s'aixeca un clam unànim per la millora indispensable de la construcció d'edificis escolars. Per causa de la crisi, el dit capítol de subvencions hagué de reduir-se per meitat; mes, amb tot, resulta Palamós vila famosa per al magisteri, perquè és la que més importantment subvenciona. Els pares de família no havien ni han d'esmerçar ni un cèntim per a la instrucció dels fills. Si, com és d'esperar, per l'èxit i labor pràctica del miting passat, presidit per Marquès de Carulla, es realitza aviat el projecte d'edificació d'escoles, i si continua igual subvenció del Municipi i si prossegueix la lliberació de matrícules i receptes per als escolars, els palamosins caps de família, veuran resolt, a tot pler, l'assumpte de l'ensenyança. MARINADA amb ver entusiasme i íntima complascència ha iniciat el moviment en pro de l'edificació i, ara, que ja la propaganda externa ha adquirit proporcions grandioses, ens plau fer constar que la iniciativa amb què s'honora el nostre periòdic fou duta pel nostre estimat redactor, el professor En Martí Tauler. La primera autoritat, En Josep Gafas, ha treballat activament per moure l'opinió a favor de la necessària edificació; totes les persones representatives han secundat l'obra i ofert llur adhesió incondicional; i els portaveus del magisteri han dit paraules satisfactòries per l'afany del moviment espontani de cultura que ostenta Palamós.

Palamós va treballar per a la construcció del port, amb la gran dosi de paciència que implica l'obtenir sis milions de pessetes de l'Estat Espanyol;

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

per remoció d' En Josep Tauler va renovar - se l' Hospital amb reformes d'edifici i reorganització de serveis; sots l'Alcaldia de N'Emili Pagès va fer-se la xarxa de cloaques de la qual reforma en sentim grat per l'higiene de la població, per la limpidesa de les aigues del port; el conveí N' Isaac Matas ens oferí un teatre esp'èndid, propi per a grandioses festes, que moltes capitals de provincia espanyoles ens envejarien; el fill adoptiu, En Josep Mauri i Vilar regalà un edifici consistorial luxós, i embellí la portalada i cimbori de l' església; l' actuació continuada d'En Fèlix Ribera en la Presidència del Salvament de Nàufrags ha ordenat complidament tot quant a servei maritim es refereix; i la crisi, filla de la guerra, fins va infantar una millora, que al cap i la fi, és el millor ornat de nostra vila; el Passeig de Mar. A totes aqueixas belles empreses hi mancava el precis coronament; un edifici escolar digne de Palamós. Si les millores anomenades porten aparellat un nom, és indubtable que l'edificació de les escoles, en què és de rigor que tot palamosí hi ajudi, s'hi destaqui el nom d'un fill il·lustre de Palamós, qui, per son treball de gran financier i comerciant actiu honra en gran manera el nom de sa vila. Ell ha parlat i ses paraules son garantia d'èxit. Tota vanitat personal ha d'estrellar-se davant la millora indispensable; tota lluita de partits ha de desaparèixer per fer expedita la renovació tan precisa al bon nom de la nostra vila.

El servei escolar ha d'ésser perfecte. Que les generacions venideres diguin que la nostra ha fet una obra bella, ferma i durable.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

La Font

Cau del cel formant gotes crestallines
l'aigua que el sol va evaporar un jorn,
i s'endinsa en la terra que l'espera
glatint de set, roenta com un forn.
Infiltrant-se al pregon de ses entranyes
ressegueix de la roca junt per junt;
quan hi troba una bauma alli es detura
fins que sobreix damunt.
Un cop plena, llavors brolla abundosa
la crestallina deu:
l'home troba el doll d'aigua, li don' forma;
ne fa una font, i hi beu.
I la font rega el bosc, el prat, l'arbreda;
fa el torrent, la riera, el riu, va al mar;
allí el sol l'evapora altra vegada
i torna a començar.
En va l'home, frenètic, a tot hora
cerca una font que el deixi satisfet,
de saber, de plaers i de riqueses
no acaba mai la set.!

LL. BARCELÓ I BOU

L'encís de la mar

d'En Josep Roig i Raventós

Poema en prosa, de fons i ritme poètic, amarat de misticisme, que canta amorosament i esplèndida les belleses i les horrors de la mar.

La Cala

Cala bona, cala bella, cala santa, cala somniosa, cala de les aigües mudes en la meditació. Tenen les teves aigües sentors de castedat i transparències d'una ànima d'infant. De tant mirar el cel t'has tornat blava, de tant romandre en repòs t'has tornat bona. La teva quietud t'ha fet espill encisa-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

dor de les nuvolades que fugen mar enllà, de les estrelles que vetllen desde el cel i de l'or de les postes que s'escampa entre olors plenes de sublimitat. Cala rublerta de benestar inefable; ets la quieta llar de les aigües arrecerades que han fugit espaordides del brogit de la mar llunyana; ets el claustre monacal de les onades que arriben a tu per a morir entre contemplacions infinites, plenes de delectances. Cala de la pau, cala del repòs, el teu silenci em parla i m'omple de consol! Cala benaurada, curulla d'harmonies, sigues el meu sepulcre!

El Càntic

Mar esbullada pel vent, mar blava, mar de safir, mar d'alegrança, ompliu mon cor de la florida del goig i l'alegria!

Mar dels matins, mar blanca, mar de perla, mar de puresa, amareu el meu cor de sinceritats!

Mar arraulida en les cales quietes, mar de maragdes, mar de les devocions constants, sembreu en mon ànima esperances eternes!

Mar de les calmes, mar de la quietud, mar del silenci, mar de turquesa, doneu al meu esperit la planúria i el repòs de vostres aigües encantades!

Mar del migdies plens de sol, mar de diamants enlluernadors, mar de claredats, il·lumineu-me com els àngels del cel!

Mar de les nits fosques, mar de les tenebres, mar d'ametista, sadolleu-me de solemnitat i magnificències augustes!

Mar de les nits clares, mar ruixat de lluna, mar d'argent rublert de vida, enjoieu mon cos miserable amb vostres lluentors!

Mar dels crepuscles radiants, mar, immensitat d'or, mar, miracle de bellesa, endolciu-me amb les suavitats meravelloses de les colors que neixen i s'apaguen en el cel, misteriosament!

Empordaneses

Amb aquest títol nostre director En Miquel Roger i Crosa, acaba de publicar un formós aplec de novel·letes.

Felicitem al nostre director, per son treball profitós en bé de nostra comarca i de Catalunya tota. Preu del llibre: 4 ptes.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

La garbera

M'apar la garbera
un monstre ajegut,
de llarga crinera,
de cos espatllut.
El blat que s'espera,
quan sigui batut,
rossejarà a l'era
si Déu dô salut.
De blanca farina
farà la padrina
el pa saborós,
i dolça la coca
que omplena la boca
d'un gust delitós.

SANTIAGO COSTA I ROCA

Excursió a Tossa

Eren dos quarts de cinc quan l'omnibus que fa el servei a Caldes, entrava a Sant Feliu, interrompent amb el soroll estrident de son motor la quietud que en aquella hora regnava.

Sens torbar-nos gens ni mica, car el temps era just, emprenguérem els quatre excursionistes la carretera, no finida encar, que devia conduir-nos a Tossa.

El camí era magnífic. Passàvem, sempre a ran de mar i a gran altura tenint ocasió de contemplar bells espectacles com el de l'eixida del sol. Bordejàvem els barrancs i cales molt nombroses en aquella costa i ens endinsavem en els boscos de suros i pins olorosos per tornar altra volta a bordejar aquells penyals gegantins.

Fora llarg d'explicar les peripècies del camí. Dels quatre que érem, el qui havia estat més vegades a Tossa no n'hi havia estada cap, així és que

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

caminàvem a la ventura i a l'atzar. Mes com que tot té fi en aquest món, al cap de quatre hores llargues de caminar, des d'un coll de muntanyes aparegué davant nostre la blanca i polida Tossa, la vila riallera preferida del pintors, que apar que s'emmiralli, confiant sa bellesa, en les clares aigues de sa badia diminuta.

El cap, sobre el qual s'hi troba el far; la vila vella voltada de muralles; el barri nou amb ses cases emblanquinades conservant la llarga tradició marinera, les suredes que poblen les muntanyes veïnes, tot servia de dosser al gran marc d'atzur que el mar i el cel formaven.

A deu hores en punt arribàrem a la vila. Els veïns, amb amabilitat extremada, ens indicaren el camí de tot lo notable que podiem veure en curts moments. Visitàrem l'església d'atrevida i esvelta nau i de seguida ens dirigírem a la vila vella, lloc preferit dels forasters.

L'antiga Tossa està situada darrera el cap del mateix nom, amagada per aquest i voltada de muralles. Les cases són altes, i estrets i empedrats els carrers, molts d'ells coberts de cases que van caient al pes dels anys. En la part més enlairada de la vila hi fou bastida una església de què en l'actualitat en resten solament algunes parets, les suficients per a conèixer son origen gòtic.

Des de la punta de la muntanya que forma el cap, ont rescentment hi ha sigut edificat un far, obiràrem un panorama sublim per sa gran extensió, car avarca la costa del cap de Sant Telm fins la punta del Tordera.

Amb prou recança tinguérem que deixar de visitar les nombroses coves i cales que tan justa fama donen a la vila de Tossa, car el temps de què disposàvem finia. A dues hores, després d'un suculent dinar que tan bé ens haviem guanyat, ens encofurnàrem en una tartana que devia portar-nos a Llagostèra, comentant pel camí nostres grates impressions.

Guardaré sempre fons record de quant vegérem i admiràrem en l'excursió a Tossa, la vila de sobirana bellesa com ho és en tots sos detalls la nostra incomparable Costa Brava.

JOSEP M. AYESTA I BOIX

Agost 29 de 1920

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Sospirs

Una puncella
deia a l'abella
com n'has ferida, oh mon amor,
robant-me el nèctar
obrint-me el cor.
De la besada
que m'has donat
mon ser ne resta
tot arborat.

. . . . . .

Mos pètals cauen
marcits, sens vida;
jo em consumeixo
per llur ferida.
Torna a besar-me
torna, amor meu,
abans no mori;
mortal delícia, el llavi teu.

FRANCESC GODAY

Creixença

(Continuació)

—Que vens, hereu?, digué En Boix amb senzillesa.

I l'hereu seguí, i en mig de l'esbart va asseure's fins a la comparescència d'En Paiella. Roncejaren ambdós pel volt de la casa, deixant-se veure i desapareixent,a intèrvals, per a desaparèixer per tota la tarda, quan ningú menys s'ho pensà. Prou s'ho pensà En Llorenç i res no digué. L'escomesa en públic fóra pitjor que el mateix mal.

—Quan les campanes tocaren a vespres, ell s'aixecà per donar un agaig a l'exterior, malgrat de la certesa de la fugida. Greu sentiment li conturbà el semblant.

—Que no't trobes bé? Et veig com tafarejat! Tu sempre hi dons martellada a la conversa i avui ets mut.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

—Havent-hi en Met, qui pot parlar?

—Ja ès aixís. Em mata el cuc de l'oreia, aquest!

Era perdonable que En Llorenç en la funció de vespres ni en la professó no resés amb el fervor d'antany. Percudia sa ment la idea trista de com un jove s'esmuny del bon camí amb rapidesa esparveradora, i mantes voltes sense que n'hagin esment aquells qui han de dreçar el torçament anímic.

—Però a mi no m'agafes pas dormit, anava pensant. mentre la professó voltava per les riques i esponjoses campades de blat.

A l'impuls de bravesa, seguí l'aplanament quan el bon pagès fou sol a repartir en son predi els brots d'olivera beneïda. Mà tremolosa, posava el tany custodiador, i, aixecant els ulls al cel, blavís d'atzur, clamà:

—Senyor, Senyor, que aqueix brot beneït mos guardi el conreu de pedregades i de malures; mes feu, Senyor, que aqueix meu fill, víctima del joc, esgarriat, malmès, recobri el seny, que d'una pedregada, d'una malura, mos en rellevem, resignats, però de la caiguda de l'hereu viciós la llar no se n'aixecaria per un mai més!

I el devot pagès pensà en la condícia dels seus avant-passats i en la fretura d'ell mateix i de tots els seus coetanis, qui, mercès al treball improbiós, anavent creixent i avençant, com una riuada, mentre que els propietaris antics senyors, per vici o inacció, ja rodaven l'afrosa davallant de la ruïna. De pensar que el seu fill, parencer als senyors endogalats, estragats, pogués ensulciar el seu diner, fred li venia a l'espinada i al fons del cor. A la necessitat de posar-hi urgent remei, cobrava alè sa gran fortalesa.

A hora foscant arribà En Genís.

—Noi, ont has anat?, pregunta el vell serenament amb veu pregona i plena, que podia envejar uu capiscol.

—Som anat a berenar amb els companys a La Bisbal.

Se desfeu a crits la mestressa enfurismada, a sabuda del malfet.

—Això ès de pocavergonya. Deixar les vespres i la professó i deixar el teu pare sol en aquesta diada! No pot anar ni amb corries! Que ja no tens temor de Déu? Que hi has anat a sacar a La Bisbal? El teu pare que faci lo que vulgui, prò jo't castigaria...

—Prou n'hi ha, li passo i no li dic res, perqué sé que té prou xumecu per' no fer cap més atra bestiesa.

A la nit, ans d'acotxar-se, i en sentir lladrucs de cans, com qui es revé d'ofuscació, digué En Llorenç a sa muller:

—Ara'm recordo que a La Bisbal van dir-me l'atre dia que corren lladregots. Val més que jo amagui els diners. No'n necessites pâ per ara?

—Jo? Qué vôs?

I la dona s'adormí, ben llunya de pensar que el lladregot de qui es malfiava el bon pagès era son fill, l'hereu, tornat jugador.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

II

A la matinada del divendres següent, En Llorenç va aixecar-se per donar gra al bestiar. Ans de fer-ho, entra en la cambra de l'hereu. Dormia aquest profundament. El pagès li arreplegà l'armilla, ne llevà la cartera, i, arredossant-se en el replà de l'escala, va requissar-la a la claror del llumet d'oli. Només hi havia un bitllet de cinquanta pesetes. Posà, de nou, les coses a son lloc i, en trencar el jorn, va desvetllar la casa a un crit alegre.

—Que tambe hi vôs venir a mercat, hereu?

—Si no us ve malament...

—L'anar a mercat ès el nostre goig, i jo no vui llevar-te'n cap de goig.

Carregaren el carro de sacs de trumfes i d'un sacotell de faves collides de fresc, enganxaren l'euga al carro, lligant al darrera un poltre, el qual sovint potejava frissós, per desfer-se del lligam. Tenia bon aire l'hereu a menar. Era llavors que les pubilles que, de camí, trobaven, el solien mirar amb ulls entendreïts. Diversa taleia havia el minyó per a fixar-se en les mosses casadores. En Llorenç caminava al costat de l'euga, fent brandar una vara de freixe. L'aire frescal de matinada convidava a caminar. De viaranys i senderons i de camins carreters, fluïen pagesos, ben arreuats, la majoria menant carro. El dring de cascavells semblava una imitació dels refilets de l'ocellada. El vano de llum daurada s'esparramava com la cua d'un paó. I el blat espigat, i el fenc florit, i l'esmalt de les prades, tot prenia gai relleu al bes del sol. Per a En Llorenç no hi havia més saborosa delícia que la d'aquella caminada en els jorns primaverals. La pau dels camps era un reflex de la seva ànima. Mes, llavors, la seva inquietud, per mor del fill, impedia l'assaboriment de la delícia. De lluny estant, el companys saludaven.

—No sé per qué us heu de desfer de la barretina. Té, veus?, en veient una barretina de lluny, ja sé que tinc de trobar-me amb gent de bé.

—I tot canvia.

—Bé massa!

A l'entrada a La Bisbal, malgrat d'ésser primera hora, ja conegueren, pel moviment, que fóra el mercat un dels més grossos. En molts de carruatges s'hi ostentaven pubilles de pagès, escoterides, ben empolainades, i fins alguna d'elles donava proves de bon regiment i de destresa, menant, de ses pròpies mans, el carruatge. Sota el pont del Daró ja s'arrestellaven els carros, començant l'exhibició de bestiar. En el carrer Ample, hi hagué, tost, gran còpia de grans, i aviram a profusió en els carrers vora l'església.

Els pagesos, garlen, aquell jorn, per tota la setmana. No hi ha goig semblant al de veure reunits, a cop, tots els membres d'una societat; doncs en aquell aplec, els jorns de gran concurs, troben-se tots el pagesos del Baix

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Empordà; i, a lo millor, tal és l'agradable sorpresa, exhalen joiosos alirets i es pataquegen amb forta abraçada. Tota la ciutat tranquil·la i somorta, reviu i s'agita en aquell jorn; els botiguers, ensonyellats durant sis dies, semblen esperitats en aquell en què amb la vinguda de la pagesia, apar que rebi la ciutat una infusió de saba. I quan ja el negoci arriba al fort, amb cridoriade veus humanes, espinguet de galls i traqueteig de rodes, llavors els propietaris i rics senyors senten la frisança de treball. La Volta s'omple a vessar, i els cafeters, i hostalers, i fins els advocats, ja somriuen de bon matí, quan el temps rioler promet la importància del mercat, per tal com el divendres es la salvació, i manteniment, i floreixença de tots els negocis.

En Llorenç digué a l'hereu:

—Estiga't aquí a baix, a gordar el poltre, que jo me n'aniré a venre les trumfes i les faves.

—Que trigareu molt a venir?

—Que has d'anar'alguna banda?

—Tinc d'anar a veure En Pepus que està malalt.

Arrufà el nas el vell, maliciant l'astúcia del minyó, i, rient, digué:

—Oi te'n cansaràs de veure malalts! Ja vinré aviat.

Aviat i sens regatejar vengué En Llorenç trumfes i faves, mes no per a atendre son fill, sinó per trobar son amic de temps, En Jordi Arbossar de Sant Sadurní, pagès tan ric com ell, i tenir-hi llarga sentada, si compromisos no ho impedissin. Hagué de voltar un poc per la ciutat; per fi, a les Voltes va llampar-lo, i, aplastant sa manassa dura en l'esquena no menys dura de l'amic, va dir-li:

—Déu te gord, Jordi!

—Ai, Llorenç! D'on surts? Ja feia tres o quatre divenres que no t'atalaiava.

—Jo tampoc. I'm sabia greu !A fe!

—Que ja tens la feina feta?

—Jo sí. I tu?

—Som vingut més per medecines que per negoci.

—Teniu malalts?

—La de casa. Massa greixina! Ara no pot trescamar.

—Mal va qui té malalties!

—No, no; no ès pas que'n tingui cap de malaltia sèria. Està que peta i està dèbil. Ves-ho a entenre!

—Ja t'acompanyaré, i després irem a beure, que ja comença de fer calor.

En sortint de la farmàcia, se trobaren amb En Rusca, petit propietari, gran electorer, qui es vantava de saber ensibornar els terrallers.

—Ola, companys, féu En Rusca, estrenyent en sos braços els pagesos aparellats.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Fou tal el revirament, conseqüència de la moixaina, que la vara de freixe d'En Llorenç s'entrevessà a perill dels vianants, i l'específic d'En Jordi riscà de caure.

—Que hi han eleccions?, féu En Llorenç escamat.

—No; ara estem en calma, gràcies a Déu! I com vos va la terra?

—Malament, senyor Rusca. Tot plega les mans.

—L'eixut mos ho de matar tot!

Amb excuses de pressura, oferiments exagerats i una abraçada final no tan compromesa com la primera, va desaparèixer el petit propietari i gran electorer; i, llavors, ambdós pagesos, a goig i somrient, varen asseure's a una taula del cafè on havien costum d'acudir.

—Que vôs beure quelcom?

—Ans de dinar? No va pâ gota bé.

—A mi tampoc em va bé.

—I dôs, qué? Com va?

—Per'lli dalt, pinta molt bé. Hi ha unes marors de vianda que enamoren!

Havien de trencar la conversa a cada frase per atendre al salut dels companys, qui a llur davant passaven.

—I has vingut sol, Jordi?

—Som vingut amb un marrec del veí.

En Llorenç se regirà, pipà sense la moixaina habitual, i, per fi, digué:

—Fa temps que no he vist la teua pubia. Volia dir-te una cosa. Mai diries qué? Però aquí estem malament! Qui sap si anem al Sindicat?

Tal feren, i en un recó, prosseguí el de Palau.

—Dôs havia pensat... que seria un bonic nogoci per'tu i per'mi el casament del meu hereu amb la teua pubia.

Com si rebés un cop de pedra, s'incorporà en Jordi, deixant l'específic sobre una taula.

—Me deixes parat amb aqueixa cosa!

—Que potser ja festeja Na Esperança?

MIQUEL ROGER I CROSA.

(Continuarà)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Crònica local

Vida bella de societat hi ha hagut a Palamós, disfrutant-ne el jovent a desdir. A la platja, ocasions tenien el joves de fer-se l'amor en remull, o ajeguts en el sorral, o barquejant. L'alicient principal que els movia a ajuntar-se en la nit era el ball, i en el menjador de l'Hotel Trias, la dansa hi ha sovintejat. L'acabalat palamosí N'Ernest B. Calvó oferí a tot el cercle de ses relacions un cotilló, triant la sala del Casino «El Port» com la més escaient, perquè la grandària de les galeries permetia popularitzar la festa, qne fou dirigida per la filla de l'oferent, Na Josefina, i En Lluis Sanmartín. A la direcció hi cooperà molt intensament Na Carme Casamada de Sanmartín, a la qual dama, finida la festa, li tributà tothom una ovació. En afectuosa correspondència, tot el jovent dedicà al Sr. Calvó un concert orfeònic en el mateix Hotel. Collità aplaudiments la institució artística palamosina i una llaçada bonica, record de la festa. Cantà: *Himne dels Orfeons, El rossinyol, Els tres tambors, El fill de D. Gallardó, La sardana de les monges* que, com sempre, hagué de repetir-se. Pocs jorns després, donava l'Orfeó «Ocellada» un concert ordinari amb l'ofrena de les següents primeres audicions: *Els fadrinets de Sant Boi* d'En Pérez Moya i la sardana del Mestre Morera «*Empòrdà i Rosselló*». A la segona part, el violinista Germà Sàbat interpretà obres de Bach, Monti, Massenet i Jocelyn. Tant el violinista com l'Orfeó sorprengueren per l'avenç notabilíssim. L'enhorabona al violinista, al Mestre Ferrer i a tots els cantaires. Completaven el programa *Himne dels Orfeons, L'hereu Riera, Rosa de bardissa, La sardana de les monges, Salm C. L., La filadora, El fill de D. Gallardó, L'emigrant* i *Scherzo*. Les festes onomàstiques donen motiu de dansa; en la del Senyor Sanmartín, la sala de l'Hotel Trias se veié molt concorreguda i animada. S'encadenen els projectes en la vida de societat; la família Camps organitzà un ball en el Casino «La Unión», en què totes les damisel·les hagueren de lluir gràcies amb un *mantón*. Les veus blanques feren enquesta benèfica, recaudant la suma de més de 500 pessetas que es distribuïren entre l'Hospital, La Creu Roja i les Conferéncies de Sant Vicens de Paul.

En el saló del Jeroglífic, també es reuniren periòdicament els estiuejants en gran festa. L'anomenat violinista Sr. Sàbat i el Mestre Ferrer executaven obres serioses que tenien per final una alegra ballaruga.

Pel retràs en la aparició, podem parlar del ball de Societat que celebrà l'Agrupació Catalanista en la sala del Casino «El Port». Mancaven ja alguns forasters, peró, amb tot, l'èxit no podia ésser millor.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Les fàbriques, en general treballen intensament. Continua la fuga de discs;la casa M. Palet S. en Cta. ha d'augmentar els edificis fabrils,la *Corchera* en el nou local on està emplaçada, lluita amb la dificultat de manca de lloc; progressa la patent de trefins aglomerats d'En Martí Montaner; dels suros tenen venda els prims i els flacs, aquests per treballar a la barrina amb mires a la llenya que es cotitza a 32 pessetes els 100 K. contrast amb els taps que es realitzen a baix preu. En Josep Joan ha instal·lat una fàbrica per fer taps de barrina. Ja treballa plenament la nova fàbrica del Senyors Carós, Puigmitjà i Cia. Com que les altres classes de suro no tenen sortida,els magatzems estan abarrotats i entre suro, paques, escorxa, fallen els dipòsits a Palamós. En el moll comercial se'n construiran dos per concessió de l'Estat a la Cambra de Comerç traspassada als Docks i, per aquests, al Banc de Palafrugell. L'Ajuntament votà,per unanimitat,una proposició de l'Acalde Sr. Gafas perquè el Municipi subrogués eixa concesió. Un *stock* de Suro imponent posseeix N'I sac Matas en un terreny fronterer a la zona marítima i a la zona maritima pròpia; va aixecant parets en aquell siti per construir la fàbrica; per excés de taps, ha despedit carradors; la fàbrica dels senyors Suñer, Ballesta i Cia. va realitzant-se a poc a poc. Entre unes i altres obres els manobres han pogut remanar gavetes: una bella obra se realitza amb la casa de N'Ernest B. Calvó, en el carrer de Cervantes. Els paletes guanyen 8 pessetes; els camàlics del moll, 15, conquerides amb un començ de vaga en un moment de feina. El Sindicat *La Razón* treballa sens parar. *La Patronal* fa el mateix. En el moll hi ha hagut gran moviment, havent-hi vist un pailebot a cinc pals i dues xemeneies, francès, de nom *Vaucois* que semblava un dibuix d'infant. Aquest vaixell i el remolcador *Colobrière* foren retinguts sense descarregar per ordre gobernativa i per motiu de que procedien d'un port espanyol. L'Autoritat de Marina penyorà uns turistes per lluir en el canot la bandera de les quatre barres. Igualment que en el moll, hi hagué intens tràfec en el Tramvia de Flassà a Palamós; per a complement de serveis, disposen de camions havent-se,amb tal motiu,constituït la Societat de Transports Ferroviaris. Molts de camions transiten per les nostres vies i a la llur fressa s'hi ajunta la d'algunes motos entre les quals hi ha la d'En Josep Camós, qui va sovint a Port-Bou per ésser *Agent de transports*. Varis comerciants han sofert pèrdues amb la pérdua del vapor *Lea*, que, com una boia, marca ara als navegants la llosa de la platja d'Aro, que com un aucell en ballesta ensenya el perill.

No han pas suat gaire els concorrents a festes majors, perquè l'Agost ha estat frescal.

Un gran miting de cultura per l'edificació d'escoles va celebrar-se al Teatre Carmen. La concurrència era mitjana perquè els sindicalistes no senten interés en le obra, per tenir idea de crear escoles purament racionalistes i lliures. L'alcalde Sr. Gafas cedí la Presidència al Marquès de Carulla. Parla-

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

ren els senyors Fàbrega, Santaló, Canós, Roger, Quintana, Arola, Albert i el Rector de la Universitat. Ans del miting, hi hagué recepció a la Casa de la Vila amb assistència de totes les autoritats i representacions i, després, un àpat a l'Hotel Trias, on entre brindis cordials, s'hi formulà la promesa d'empendre els treballs ans del terme d'un mes.

El Diputat a Corts en Salvador Albert conferencià sobre actuació sindicalista.

En Carles Rahola en íntima conferència en el Saló del Consistori Municipal explicà la vida de les Fires de Mostres, per excitar l'interés dels productors a concòrrer en la que celebrarà Barcelona. La industria tapera hi estarà representada, segons manifestació del President de la Cambra de Comerç En Martí Montaner. Varen cloure la sessió paraules del Diputat de la Mancomunitat En Miquel Roger i Crosa i de l'Alcalde, Sr. Gafas.

En el saló de sessions de la Casa de la Vila se reuniren els metges del districte.

Quina estranyesa tan colpidora! Hem passat l'estiu sense manubris. Ja al tombant de la calor se n'és presentat un, i molta gent ha rigut com si li fessin pessigolles. Ball deseguida al Carrer Major. Una berbena hi hagué en ple istiu però a so d'orquestra.

Automòbils d'excursionistes, colonies escolars. Passa infinitat de gent per nostra vila en temps estival.

Morí a primers del mes En Santiago Camós, persona qui havía guanyat riqueses a Amèrica i passà sos ultims anys en un bell xalet en la part alta de Palamós, dominant la mar. (A. C. S.)

Sport

Fut-bol

Homenatge al degà dels futbolistes palamosins En Climent Humbert

Gran fou l'expectació que va despertar l'anunci del partit per al diumenge 5 del corrent entre l'Ateneu Deportiu de S. Feliu (campió de la província) i el Palamós F. C.

Palesament quedà demostrat, amb la celebració de aquest partit, que nostre public reacciona interessant-li ja, tot el que a esport se refereix.

Molt abans de començar el partit, una gran gentada omplia el camp del Palamós destacant-s'hi bon nombre de simpàtiques senyoretes.

A les 16.15, la pilota està centrada al camp i a la senyal del refere comença el joc, sortint el Palamós F. C.

El joc comença bé: boniques combinacions d'amdós bàndols que desfan les defenses respectives,

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Una preciosa combinació de l'interior i esquerre dels nostres, posa en perill la porta contrària: la pilota toca el pal travesser, sortint a fora. De nou la pilota en joc, els davanters del Deportiu se n'apoderen i, fent una sèríe de passades curtes, arriben a la porta contrària entrant-la a dins.

Comença novament el joc. Es veuen els nostres desitjos grans de desfer el goal.» En Presas «schoota» a goal, treu la pilota el Keeper (lo que li val aplaudiments) però un remate d'En Tibau li dona el primer disgust.

A la poca estona En Ferrer treu una pilota dificilíssima, tirada al mateix angle, per a la qual cosa ha de llençarse, el que li val una verdadera ovació.

Es nota en nostra línia davantera, defalliment el que aprofiten els del Ateneu atacant resoltament nostra porta, apuntant-se un nou «goal.

Es produeix un petit incident per haver-li esquitllat al «Keeper» del Palamós la pilota de les mans i tirar-se-li al damunt els davanters de l'Ateneu qui, en mala forma, l'empenyen dins la porta; això indigna a En Salvador qui dona una forta empenta a un dels jogadors de l'Ateneu. Acaba l'incident el «referee», castigant el Deportiu. Acaba el primer temps sens variació de goal.

La segona part comença amb poca empenta per uns i altres.

Seguidament es tira un «penalty» contra el Deportiu. En Salvador tira la pilota a «haut».

Una arrencada d'En Presas torna a posar la porta del Deportiu en compromís, convertint-se en porter, un defensa. Tira el «penalty» En Salvador, apuntant-se un goal per son equip.

Altre arrencada formosa del Deportiu i ben combinada, li val el terçer «goal» (cap dels nostres està marcant).

Seguidament tornen a entrar un nou «goal», essent imposible a En Ferrer parar-lo, puix es troba sol. (nostres defenses estan en camp contrari).

Falten deu minuts per acabar el partit. El Palamós treballa donant, l'exemple En Salvador i En Franch que es veuen per tot. El joc es dur, dominant constantment el Palamós, que ho aprofita per a apuntar-se son terçer «goal».

El Deportiu tira un «haut» malament, el que fa que En Salvador pugui tirar un «freekik» directe a la porta que tracta de salvar En Canals, tocant la pilota lleugerament amb el cap, desviant-la i convertint-la en el goal del empat.

Resultat del partit 4 a 4.

Aquest resultat dona a compendre que, si als nostres els agradés entrenar-se com es llur obligació, en la propera lluita 1920-21 podríen emportar-se el títol de campions. D'altra manera... en dubtem.

Dels forasters, bé: el porter i defenses.

De nostres: En Salvador, Franch i Gadea.

JUST.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Moviment del port.

Vaixells entrats durant el mes de d'Agost 1920

1, Veler, Montserrat; 2, veler, Ana Maria; 3, veler, Maria; 4, veler, Madre Pilar; 5, veler, Antonio Sorolla; 6, M.ª Gloria; 7, Antonio Salomó; 8, vap., Recalde; 9, veler Joven Paquito; 10, veler, Tovo; 11; San Sebastian; 12, vap., Gobernador; 13, vap., San Helmo; 14, veler, Concha; 15, vap., Montjuich; 16, veler, Lilita; 17, veler, Monserrat, 18, veler, Pantita; 19, veler, Monserrat; 20, veler, C. Colón; 21, veler, Monserrat; 22, veler, J. Paquito; 23, veler, Monserrat; 24, veler, San Vicente; 25, vap., Lake Grofais; 26, veler, Sebastiano, italià; 27, vap., Cadinel, francés; 28, veler, Montserrat; 29, vap., Isla Menorca; 30, vap., Collebrière, françes; 31, vap., Lylyla; 32, Vancois françes; 33, vap., Antonio Sorolla; 34, vap., Pepita Mumbrú; 35, veler, Angela Barberá; 36, veler, Joven Luisa; 37, vap., Recalde; 38, Monassír, anglés; 39, veler, Paraiso; 40, veler, Evelia; 41, veler, Joven Paquito; 42, veler, Portosín; 43, veler, Asunción; 44 Maria del Carmen; 45, veler, Teresa.—Total, 45.

Operacions de la Caixa d'Estalvis **Mes d'Agost de 1920**

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
117	4941	13	8051'75	13

Registre civil **Mes d'Agost**

Naixements.—, 1, Cullell i Balot.—2, Cullell i Balot.—3, Josep Bremon i Pinós.—4, Soler i Juanals.—Total, 4.

Matrimonis.— 1, Josep Hernandez i Ardicta amb Llúcia Soler Carreras. — 2, Miquel Barceló i Quinquillá amb Catarina Sais i Comes.— 3 Josép M.ª Ruiz i Durán amb Esperança Martin i Baserba. — 4, Trifn Xicoiróa amb Maria Zargl i Abaner. — Total 4.

Defuncions.—, 1, Santiago Camós i Serviá, 66 anys. — 2, Lluis Reixach i Blanch, 63 anys. — 3, Francisco Lopez i Rosos, 88 anys. — 4, Pere Brugués i Sureda, 68 anys. — 5, Josep Corp i Jordi, 80 anys. — 6, Abert Anyer i Gaus, 3 anys. — 7, Maria Estrach i Casadesús, 52 anys. 8, — Pelegrí Castellví i Rovira, 23 anys, — Total, 8.

Tallers Tipogràfics LLORENS CASTELLO — Palamós

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós